

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Sayı : 1556
Tarih : 28.03.2016

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Türkiye’de asimilasyon ve inkar politikaları kapsamında Kürtlerin varlığına ilişkin yanlış politikaların uygulandığı, yaşadıkları şehirlerin adlarının ve üzerinde yaşadıkları tarihî-coğrafi bölgenin adının değiştirildiği herkesçe kabul edilen bir gerçekliktir. Bugün de Genel Kurul’da milletvekillerinin “Kürdistan” kelimesini kullanması hâlâ tepkiyle karşılanmaktadır. Dolayısıyla ülkemizde “Kürdistan” kelimesinin araştırılıp gerçeğin bilimsel ve tarihsel boyutunun ortaya çıkarılarak kamuoyunun sağlıklı bir şekilde bilgilendirilmesi amacıyla Anayasa’nın 98’inci, İçtüzüğü’nün 104’üncü ve 105’inci Maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını saygılarımla arz ederim.

Kadri YILDIRIM

Siirt Milletvekili

GEREKÇE ÖZETİ

Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM) 26. Dönem I. Yasama yılında milletvekilleri tarafından Genel Kurul'da kullanılan "Kürdistan" kelimesi, hâlâ tartışma konusu olmaktadır. Genel Kurul'da farklı parti gruplarının çeşitli birleşimlerde ilgili konuda yaptıkları değerlendirmeler da tutanaklara geçmiştir. 06.01.2016 tarihli 24. Birleşim'de Genel Kurul'a başkanlık eden TBMM Başkanvekili Sayın Ahmet Aydın da "Kürdistan" mevzusuna şu ifadelerle dahil olmuştur: "Sayın milletvekilleri, bu süreçte özellikle kürsüden sıkça 'Kürdistan' kelimesinin kullanıldığını görüyoruz. Türkiye Cumhuriyeti'nin merkezi ve mahalli idareler yapılanmasının esasları Anayasa'nın 126 ve 127'nci maddelerinde net bir şekilde düzenlenmiştir. Bu esaslar dahilinde, Türkiye Cumhuriyeti devleti içinde 'Kürdistan' adıyla herhangi bir idari ve coğrafi bir birim bulunmamaktadır."

Oysa Kürtler; "Kürdistan" denilen tarihî ve kültürel coğrafyalarının otoktan halkıdır. Burada Kürtlerin tarihsel varlığını gösteren ve ileriye taşıyan unsurlar dil, kimlik, kültür ve coğrafyadır. Dolayısıyla 21. Yüzyıl Türkiye'sinde Kürtler hâlâ Kürtçe anadilde eğitim alamamaları asimilasyona hizmet etmektedir. Buradan hareketle; Kürtlerin ulus olmaktan kaynaklı varlığı güncel siyasetin dışında antropologları, dilbilimcileri, tarihçileri ilgilendiren konudur. Araştırmacılar, Kürtlerin tarihsel varlığı ve niteliği ile ilgili arşiv ve kütüphanelerde yeterli miktarda bilgi ve belge bulabilir.

"Kürdistan"ın varlığı konusunda AKP Hükümeti'nin birçok değerlendirmesinin yanında; bugün Cumhurbaşkanlığı makamında oturan Sayın Recep Tayyip Erdoğan da 19 Kasım 2013 tarihli AKP Meclis Grup toplantısında "Şurada 90 yıl, 100 yıl öncesine gidin. (...) Kürt kelimesini o Meclis'te görecekler. Gürcü, Laz, Arap, Boşnak kelimelerini o zabıtlarda görecekler. Kürdistan kelimesini o Meclis zabıtlarında görecekler. (...) Şöyle biraz daha geçmişe, Osmanlı'ya gittikleri zaman Doğu, Güneydoğu'nun Kürdistan eyaleti olduğunu görecekler. Bunlar bizim tarihimizin bize devrettiği mirastır." ifadelerini kullanmıştır.

Kürtlerin tarihi coğrafyası eski kaynaklarda "Kurda, Kardaka, Corduênê, Kardukh, Bakarda, Kuhistan" şeklinde adlandırılırken yakın dönem kaynaklarında bugünkü şekliyle "Kürdistan" olarak geçmektedir. Kazvinli Hamdullah Mustevfi'nin miladi 1340'te yazdığı "Nuzhetu'l-Kulûb" adlı kitabında Selçuklular döneminde Sultan Sencer (Ölümü: M. 1157) zamanında Cibal bölgesinin "Kürdistan" olarak adlandırıldığını belirtir. Kitapta merkezi Bahar Kalesi olan Kürdistan Eyaleti'nin şehirleri sıralanır. Aynı şekilde Katip Çelebi tarafından XVII. Yüzyılda yazılan "Cihannüma" adlı kitabta Kürdistan'ın Hürmüz'den başlayıp Malatya, Maraş ve Van şehrinin kuzeyine uzandığını, gündeyde de Musul ve Irak-ı Arab'a kadar devam ettiği yazılmıştır.

Ünlü Türk seyyahı Evliya Çelebi XVII. Yüzyılda Doğu Anadolu'yu gezdikten sonra yazdığı Seyahatname'nin dördüncü cildinde "Kürdistan" kelimesi kullanılarak vilayetleri Erzurum, Van, Hakkari, Diyarbakir, Cezire, İmadiye, Musul, Şehrezur ve Erdelan şeklinde sıralanmaktadır. Evliya Çelebi, Seyahatname'sinde Kürdistan'ı dolaşmak için 17 gün ayırmak gerektiğini belirtir. Ayrıca Osmanlı Devleti'nin ilk resmi gazetesi Takvim-i Vakayi'deki Muharrem 1264 (14 Aralık 1847) sayılı resmi tebligatta "Takvîm-i Vekayi" gazetesinin bundan önceki sayılarında da yazılmış olduğu gibi bir süreden beri zorba ellerinde kalmış olan Kürdistan ülkesinin -Allah'a şükürler olsun ki- Padişah'ın benzersiz gayreti ve ezici gücünün

eseri olarak bu kez yeni baştan ele geçirilmesi başarıyla tamamlanmıştır.” ifadeleri geçmektedir. TBMM Kütüphanesindeki Meclis zabıtlarında da “Kürdistan”ın varlığına ilişkin yığınla kaynak mevcuttur.

Belirtilen gerekçelerle Anayasa'nın 98'inci, İttüzüğün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını talep ederiz.

İdris BALUKEN
HDP Diyarbakır Milletvekili

Filiz KERESTECİOĞLU DEMİR
HDP İstanbul Milletvekili

Garo PAYLAN
HDP İstanbul Milletvekili

Ertuğrul KÜRKCÜ
HDP İzmir Milletvekili

Müslüm DOĞAN
HDP İzmir Milletvekili

Ayhan BİLGEN
HDP Kars Milletvekili

Ali ATALAN
HDP Mardin Milletvekili

Erol DORA
HDP Mardin Milletvekili

Mithat SANCAR
HDP Mardin Milletvekili

Ahmet YILDIRIM
HDP Muş Milletvekili

Burcu ÇELİK ÖZKAN
HDP Muş Milletvekili

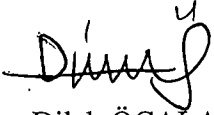
Ayca İRMEZ
HDP Şırnak Milletvekili

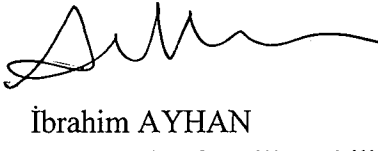
Faysal SARIYILDIZ
HDP Şırnak Milletvekili

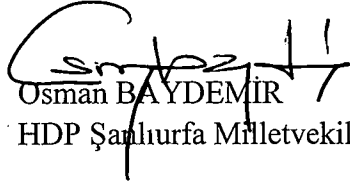
Ferhat ENCÜ
HDP Şırnak Milletvekili

Dilek ÖCALAN
HDP Şanlıurfa Milletvekili

İbrahim AYHAN
HDP Şanlıurfa Milletvekili

Osman BAYDEMİR
HDP Şanlıurfa Milletvekili

Alican ÖNLÜ
HDP Tunceli Milletvekili

Adem GEVERİ
HDP Van Milletvekili

Lezgin BOTAN
HDP Van Milletvekili

Nadir YILDIRIM
HDP Van Milletvekili